

Eesti kooli tavad (Antsla Gümnaasiumi näitel)

Eesti koolid on oma traditsioonide ja tavade poolest väga erinevad, kuid samas on kõigil koolidel ka palju ühist. Kooli traditsioonid loovad oma kooli tunnet ja paljude aastate möödudes meenutavad kooli vilistlased koos tehtut. Eesti kooli traditsioone tutvustame väikese ülevaatega kooli traditsioonilistest ettevõtmistest 300 õpilasega Antsla Gümnaasiumis.

Äratundmisrõõmu kõikidele lugejatele!

Koolil on oma laul, oma lipp, kooli märk, millel on kooli logo. Koolis õpivad tegusad ja rõõmsad lapsed, kes oma kooli armastavad.

Tarkusepäev – esimene koolipäev 1. septembril

*Tarkusepäev on esimene koolipäev, kus kõige suurema tähelepanu all on esimesse klassi astujad. Traditsiooni kohaselt on aukohal ka **12. klasside õpilased, kes viivad 1. klassi lapsed käekõrval aulasse**. Nii on see päev eriline nii esimest kui viimast aastat koolis õppivatele lastele. Uued õpilased saavad direktorilt kooli märgi. Abituriendid annavad esimesse klassi astujatele aabitsa. Lisaks pidulikule aktusele on meie koolis samal päeval ka pildistamine, tehakse kooli üldpilt ja klasside pildid.*

Aksel Kersna mälestusvõistlused kergejõustikus

Septembrikuu teine reede on traditsiooni kohaselt spordile pühendatud – toimuvad spordivõistlused Aksel Kersna mälestuseks. Aksel Kersna teeneteks oli staadioni rajamine ja spordi edendamine Antsla piirkonnas.

Peale Antsla Gümnaasiumi spordilembeliste õpilaste osalevad võistlustel ka ümberkaudsete koolide tublimad sportlased. Nii katsutakse jõudu ja sõelutakse välja parimad. Iga viie aasta tagant on A. Kersna mälestusvõistlused ka täiskasvanutele, sest siis toimub vilistlaste kokkutulek.

Kooli sünnipäeva tähistamine

Koolipere liitmiseks ja oma kooli tunde kasvatamiseks on iga-aastane kooli sünnipäeva tähistamine. Sünnipäevalapsele on iga klass teinud kingituse, mis antakse üle kogu koolipere ees. Lisaks oma esinemistele on tavaliselt ka külalisesinejad. Sünnipäeval pakutakse

rosinatega kringlit. Näiteks ühel aastal kinkisid õpilased koolile raamatuid, mille lood ja illustratsioonid olid õpilaste endi looming.

Rebaste pidu

Tähelepanu osutatakse kümnnendatele klassidele, et nad saaksid täisväärtuslikeks gümnaasiumiõpilasteks. **Rebaste peo korraldajad on abiturientid, kes ühelgi aastal ei lase käest võimalust natuke nalja teha.** Värsked gümnaasistid peavad tegema igasuguseid katseid ja andma vande.

Õpetajate päev

Õpetajate päev on õpetajate pidupäev, mil koolis annavad õpetajate asemel tunde abiturientid. Õpetajate päeva tähistamine on meie koolis ülesanne, mida võetakse väga tõsiselt. Tõsine ettevõtmine see ongi, sest tuleb mitme tunni vältel toime tulla kogu koolipere ohjamisega, anda kõik tunniplaanis olevad tunnid ja pöörata piisavalt tähelepanu õpetajatele. **Koolis võtab võimu üle uus juhtkond ja kõik õpetajad alluvad vastuvaidlematult, muidu saab direktori käskkirjaga karistada.** See on noortele tõsine katsumus ja õpetajakogemuse saamine. Noortel on võimalus vestlusringis anda ka tagasisidet, kuidas koolipäeva juhtimine läks. Suure tähelepanuga kuulatakse uue direktori kõnet.

Loodusnäitused

Igal aastal toimub koolis **loodusnäitus**, mille peateemaks on loodusannid aiast ja metsast. Näitusel on eksponeeritud ka **taimeseade kunsti**, appi on tulnud joonistajad ja maalijad. Õpilased esinevad oma **uurimistöödega loodusteemalisel konverentsil**, vaadata on **fotonäitused**.

Isadepäev

Vahetult enne isadepäeva kutsutakse kooli kõik **isad ja vanaisad**. Tavaliselt osaletakse oma lapse koolitundides, nauditakse õpilaste kontserti, osaletakse koos lastega mängudes ja aetakse kohvilauas juttu. Isadepäeval on kõik isad ja vanaisad kooli oodatud!

Mardi- ja kadripäeva üritused – eesti rahvakalendri tähtpäevad

Mardipäev ja kadripäev on meie kooli õpilaste hulgas tuntuimad ja **armastatuimad rahvakalendri tähtpäevad**. Õpilased uurivad nende päevade kombestikku ja vastavalt sellele toimuvad koolis karnevalid ja trallid. Mardilaupäeva ja kadrilaupäeva õhtul käiakse santi jooksmas. Enne seda õpitakse sanditamise kombeid, et oleks nii, kuidas me esivanemad tegid.

Õpilasesinduse liikmete ja klassivanemate pidulik vastuvõtt juhtkonna poolt

Enne teise veerandi lõppu on koolis kauniks traditsiooniks **klassivanemate ja õpilasesinduse liikmete vastuvõtt**. Tavaliselt on seda üritust ilmestanud väike kontsert, kingituseks on kommikarp, maiustada saab kohvi- ja teelauas.

Jõuluüritused

*Jõuluüritusteks on **jõulumaa ettevalmistamine, jõulumaal trallimine, jõulupeod ja heategevusüritused.***

Jõulumaa tehakse vastavalt väljapakutud teemale. Ettevalmistamisest võtab osa terve koolipere ja nädala jooksul saab jõulumaal kuulata ja vaadata õpilaste esinemisi. 5.-8. klassi jõulupeo peakorraldajad on 8. klassid ja 9.-12. klassi jõulupeo valmistavad ette ja viivad läbi abituriendid. Mõnikord korraldatakse ka jõuluball.

Heategevusüritused

*Jõulude paiku tegeleme **UNISEFi** kaartide müügiga. Lisaks sellele korraldatakse koolis enne teise veerandi lõppu heategevuslaad, mille korraldajaks on üheteistkümnnes klass. Ettevalmistused laadaks algavad varakult, sest erinevad grupid valmistavad ette oma müügilette. Kaubeldakse **omavalmistatud kaubaga**, milleks on küpsetised, ehted, tarbeasjad. On müüdud isegi spikreid! Ettevõtmist toetavad ka kohalikud ettevõtted. Üheteistkümnnes klass on ettevõtluskallakuga ja kogu raamatupidamine, laada juhtimine ja tulude üleandmine on noorte õlgadel. **Saadud rahaga on toetatud hooldekodu, noortekeskust, beebikooli ja töötute tegevusi päevakeskuses.***

Õpilased on kogunud kingitusi loomade varjupaigale ning ka ise varjupaigas tööl käinud.

Eesti Vabariigi iseseisvuspäevale pühendatud üritused

*Kõik klassid võtavad osa iseseisvuspäeva traditsioonilisest mälumängust ja orienteerumisvõistlustest. Sündmus kulmineerub ühisel aktusel, kus autasustatakse tublimaid õpilasi ja koolitöötajaid. Igal aastal antakse välja **kooli “Parima sõbra” tiitel**. Selle tiitli saab inimene või organisatsioon, kes on panustanud koolile. Kontserdil esinevad oma kooli koorid, solistid, tantsurühmad ja külalisesinejad.*

Vastlapäeva üritused – eesti rahvakalendri tähtpäev

*Vastlapäeva üritused ei ole olnud ülekoolilised, kuid seda päeva tähistavad iga klassi õpilased ise. **Nad lähevad klassikaaslastega koos välja ja lasevad mäe peal liugu.** Tihti tähistatakse seda rahvakalendri tähtpäeva ka taludes, kas kellegi kodus või tuttavate pool. Koolis pakutakse vastlakukleid. Kui lund on, saab vastlapäeval kooli õuele ehitada lumelinna.*

Talispardipäev

*See ettevõtmine sõltub ka lumest ja tihtipeale satub talispardipäev vastlapäevaga ühele päevale. Toimuvad **talvised jõukatsumised suusarajal ja kelgumäel**, pakutakse sooja teed. Päeva lõpuks tunnustatakse tublimaid suure korvitäie puuviljadega.*

Sõbranädala ettevõtmised

*Sõbranädalal toimetavad koolis **T.O.R.E.** (tugiõpilasliikumise) õpilased ja õpilasesindus. Töötab sõbrapostkast, stendid on kirjutised ja head pöördumised, korraldatakse klubiõhtu.*

Perepäev

Perepäev hõlmab kogu kooliperet ja ka lapsevanemaid, sest üritusele tullakse koos perega. Töötavad eri vanuses lastele ja täiskasvanutele mõeldud töötoad, kus tehakse käsitööd, meisterdatakse, joonistatakse ja mängitakse. Kindlasti saab küpsetada ja ise teed teha. Töötab kohvik, mida korraldab kokanduse ring. Toimub kontsert, teatrietendus ja korraldatakse mänge nii suurtele kui väikestele.

Hobid ja näitused

*Kevadel hakkavad koolimaja ilmestama õpilaste käsitööd, kunstitööd ja leiutised. Näitus on üleval ka emadepäeval, sest siis on koolis palju tänulikku publikut. Mõnel aastal on olnud koolis **hobide näitus**, mida on päris raske korraldada, sest peale kolleksioneerimise on palju teisi hobisid, mida ei ole võimalik näitusel eksponeerida.*

Silmapaistvate õpilaste ja nende vanemate vastuvõtt

*Kevadel, enne kooliaasta lõppu valivad õpilased ja klassijuhataja klassist kaks õpilast, soovitatavalt **noormees ja neiu, keda kutsutakse koos vanematega vastuvõtule**. Need õpilased ei pea olema väga heade hinnetega, kuid nad peavad olema silma paistnud mingi heateoga või on õppimises tublisti edenenud. Vastuvõtul ootab neid direktori tänukõne, kingitus, mis antakse perele üle publiku ees. Kõik saavad teada tubli õpilase saavutustest, sest ette loetakse väike iseloomustus. Lõpuks on kontsert ja suupistelaud. Pere saab kingituseks kohapeal tehtud perepildi.*

Kiituskirja ja medaliga lõpetajate ja nende vanemate vastuvõtt

*Vastuvõtt on tublidele õppuritele ja nende vanematele. Tähelepanu keskmes on nii **tublid õppijad** kui ka **nende perekonnad**, kes on aidanud lapsel nii tubliks kasvada. Perele kingitakse kooli sümboolikaga mälestusese ja lilled. Kõigil on võimalik nautida kontserti.*

Emadepäev

***Emad ja vanaemad** osalevad õppetundides, saavad osa õpilaste kontserdist, külastavad näitust ja vestlevad kohvilauas. Mõnel aastal on meisterdamise või joonistamise tunnid, kus tehakse koos lastega kunstiteoseid.*

Õpilaskonverents

Õpilaskonverentsil on õpilastel võimalus esitada õppeaasta vältel tehtud uurimus suuremale publikule. Osalevad kõigi kooliastmete õpilased, külalistena on esinemispuldis vilistlased ja lektorid ülikoolidest või headest koolitusfirmadest. Lisaks esinejatele on üleval stendiettekanded. Konverentsi lõpuks tänatakse esinejaid ning nende õpetajaid-juhendajaid kooli tänukirja ja maiustustega.

Parimate õppurite päev

Kõik õpilased, kes õpivad headele ja väga headele hinnetele ja käituvad hästi, on kutsutud vastuvõtule, kus tunnustuse annavad üle kohaliku omavalitsuse juht ja kooli direktor. Koos kuulatakse kontserti, käiakse õppeekskursioonil või teatris.

Tutipäev

... on traditsiooniline viimane koolipäev lõpuklassidele, kus õpilased saadetakse eksamitele.

9. klassi tutipäeva korraldavad 8. klassid ja 12. klassi tutipäeva korraldavad 11. klassid. Tutipäev on humoorikas, kuid samas lõpetajatest lugu pidav sündmus.

Antsla piirkonna koolide laulu- ja tantsupidu

Väga pika traditsiooniga sündmus. 2015. aastal toimus juba **XXIV laulu- ja tantsupidu**. Tavaliselt on see Antsla linnapargis, vihma korral on olnud ka kooli võimlas. Esinevad kõik kollektiivid, kes on aasta jooksul õppinud pillimängu, tantsu või tegelenud mingil moel lauluga. Pidude on lavastatud ja kujundatud vastavalt teemale. Alati on esinemas olnud 400-450 esinejat. Kõige kaugemaks külaliseks sellel peol on olnud Bauska lastekoor Lätist.

Lõpuaktused

Põhikooli ja gümnaasiumi lõpuaktused jäävad vahetult jaanipäevaeelsesesse aega. Lõpuaktus on rahvarohke, pidulik ja armastatud sündmus, mis ilusa ilma korral lõpeb õues lilleandmise ja pildistamise tseremooniaga.

Mälumängud

Ülekooliline **ajude ragistamine**, kus kokkuvõtted tehakse kooliastmeti. Klassidest on võistlemas viieliikmelised võistkonnad. Teemavaldkonnad on noortel teada. Jõuprooviks valmistudes loetakse teatmeteoseid, püütakse olla kursis meedias kajastatuga. Mälumängu turniiri aitavad ette valmistada õpilasesinduse liikmed.

Kohtumised sõpruskoolidega

Meie kooli sõpruskoolid on Ahtme Gümnaasium ja Bauska kool Lätis. Kohtumistest on huvitatud nii õpetajad kui ka õpilased. Antsla gümnaasiumi õpilased osalevad igal suvel **keelelaagris**, mis toimub Lõuna- Eestis.

Osalemine suurtel pidudel

Kooli tantsu- ja lauluringid koos pillimängijatega pürgivad iga kahe aasta tagant Tallinnasse laulu- ja tantsupeole. Tänu tublidele õpilastele ja juhendajatele on meie koolil hästi läinud. Igal kevadel on rõõm osaleda ka maakonna pidudel.

Muidugi ei mahtunud siia lühikesse kirjeldusse kõik koolitraditsioonid. Oma väikesed kokkulepped on ju ka igal klassil. Neist kõige tavalisem vist see, et sünnipäevalaps kostitab oma klassikaaslasi maiustustega – kommide või kringliga, et käiakse koos teatris ja ekskursioonide. Küllap on oma kombed ka jõuluajaks või õpetaja sünnipäeva tähistamiseks. Kõike nagunii kirja panna ei jõua, kuid tulge kooli, siis näete, kui põnev meil on – **seiklusi ja põnevaid ettevõtmisi jätkub igasse nädalasse**. Huvilistel aitab tulemiseks õiget päeva valida [traditsioonide ülevaade](#) kooli kodulehel.